

KALAPUTXI

MUTRIKURKO HERRI ALDIZKARIA
2013ko azaroa - 133. zenb.

ERRUGBIZALEAK
MARTXAN
JARRI DIRA

ADISKIDE
BAT
BAZEN...

BAI,
AURTEN ERE BAI
LARALALAI!

2014ko
ORDENANTZA
FISKALAK *Zergak eta tasak*

MADALENAKO
ERROTA ETA
IGELTSUA

MAIALEN
AGEITOS
URAIN

"Beti izan dut argi arkitektua izan nahi nuela"

KULTUR GUNEA MUTRIKUN - MAKETA - Karrera amaierako proiektua

Aliprox

Zure marka

liderra den Talde baten babesarekin

*gure bezeroengandik
beti hurbil*

Vitoria Optika

AUDIOLOGIA ZENTROA

- Osasun sailak homologatutako audiologia zentroa
- Audioprotesista egunero dago zentroan
- Audiometriak doan, kabina intsonorizatuan
- Teknologia berrienak erabiltzen ditugu
- Etxean ere atenditzen dugu (Graduazioak eta Audiometriak)

Tel. 94 613 41 38
e-mail: mvitoria@cnoo.es

Iparkale, 1
ONDARROA

aurkibidia

Informaziua	4
Zeuk esan	5
Puri-purixan	6
Bi hitzetan	8
Kultura	10
Karenka	12
Historixa	14
Kirola	16
Aisialdia	18
Hezkuntza	19
Zorion agurrak	20
Argazki zaharra	21
Agenda	22

Kalaputxik ez du bere gain hartzen aldizkarian adierazitako esanen-iritzien erantzunkizunik.

Argitaratzailea
Karenka komunikazio elkarte
Barrenkale, 12 behea - 20830 Mutriku.

Telefonoa
635 748 393

e-maila
kalaputxi@topagunea.com
kalaputxi2001@gmail.com

Bloga
kalaputxi.blogspot.com

Laguntzailea
Mutrikuko Udala
Kolaboratzaileak

Iñigo Andonegi, Josu Larrañaga,
Javi Castro, IXA sexualitate eskola.

Tirada
2.200 ale
Lege Gordailua
SS-787/01

ISSN
1579-4792
Inprimategia
EUSKALINPRI. Deba
Banaketa
Kalaputxi

*Kalaputxik eskerrak eman nahi dizkizue
aldizkari hau kaleratzea
posible egin duzuen guztioi.*

iritzixa

DOZENA BAT URTE

Lan arrazoiak tarteko, aspaldian herritik kanpo ibiltzea tokatu zait. Hilabete luzeak kanpoan igaroten dituenak badaki herri-mina zer den, herriko gorabehera txikien jakitun egotea zein ederra den. Horretan teknologia berriek erraztasun handiak ekarri dizkigute, eta egunerokotasunean ez galtzen laguntzen digute bateko facebookek eta besteکو twitterrek eta abarrek. Eta internet ere hor dugu, munduko beste muturrean egonda ere edonongo eta etxeko informazioa ere eskuratzen diguna.

Han ari nintzen, interneten, eta Kalaputxi aurkitu nuen, bloga, eta blogean azken hileko aldizkaria ikusteko aukera izan nuen. Eta aurrekoak ere bai. Hasi nintzen saltsan, eta inorako presarik ez izateak ematen duen lasaitasunean atzeraka-atzeraka hasi nintzen, Illarra errearen kamisetarekin ikusteraino ere bai, eta gustura irakurri nituen Kalaputxik eskaini zizkidanak.

Gero, etxera bueltan, galdezka eta bila hasita, konturatu nintzen dagoeneko Kalaputxik 12 urte egin duela gure artean. Urrian bete du dozena bat urte! 132 zenbaki, hilero-hilero hutsik egin gabe hamabi urtetan. Eta galdezka jarraitu nuen, eta jakin nuen lauzpabost lagunek egiten dutela aldizkaria, hilero-hilero mutrikuar guztiei euskaraz irakurtzeko aukera bat eskuetan jartzea beste asmorik gabe. Beren denboratik ipinita, inolako trukerik gabe, ezer kobratu gabe. Hamabi urtetan!

Bejondeizuela!

Laister banoa berriz ere denboraldi baterako, eta herri-mina izango dut berriz ere. Twiterrak, Facebookak, emeilak lagunduko didate etxekoekin eta lagunekin harremanetan segitzen eta herriko egunerokoak ezagutzen, baina Kalaputxik beste zerbait emango dit hemendik aurrera etxetik urruti nagoenean.

Eskerrik asko mutrikuar guztioi dedikatzeko hartzen duzuen lanarengatik, eta animo zuen eginkizun horretan jarrai dezazuen!

Andiko

Gipuzkoako Foru
Aldundia

Mutrikuko Udaleko
Kultura eta Euskara Batzordea

telefonoak

Medikuak, anbulantziak, botikak

Larrialdiak	943 46 11 11
Anbulatorioa	943 60 43 00
DYA zentrala	943 46 46 22
Mendaroko ospitala	943 03 28 00

Zaintzako botikak:

Otxagabia (Mutriku).....	943 19 50 26 / 689 58 57 59
Apraiz (Mutriku).....	943 60 32 50 / 630 05 50 97
Zalduegi (Deba)	669 26 22 01
Burgoa (Deba)	667 33 88 90
Etxeberria (Elgoibar).....	943 74 01 40
Garitaonaindia (Elgoibar).....	943 74 11 77
Yudego (Elgoibar).....	943 74 12 93
Barrenetxea-Etxeberria (Elgoibar)	943 74 12 77

Udala, zerbitzuak...

Udaletxea	943 60 32 44
Udaltzaingoa	943 60 70 48
.....	679 16 25 00
Gizarte Ongizatea	943 19 50 81
Zaharren Egoitza	943 60 38 71
Turismo bulegoa	943 60 33 78
Bake Epaitegia	943 60 70 49
Alde Zaharra eraberritzeko zerbitzua	943 60 34 18
Kiroldegia	943 60 31 75
Liburutegia	943 60 41 82
Miruaiz Frontoia	943 60 41 91
Ur partzuergoa	902 30 22 22
Zakarrak eta traste zaharrak.....	943 70 07 99
Anai Arte	943 60 34 10

Irakaskuntza

Goizeko Izarra ikastola	943 60 36 75
San Miguel ikastetxea.....	943 60 31 95
Mutrikuko Institutua	943 60 35 45
Udal euskaltegia	943 60 30 94
Musika eskola	943 60 37 80
Haur eskola publikoa	943 60 41 19

Garraio zerbitzuak

Ansola Taxia	638 672 383
Anton Taxia	666 221 999
Xabi Taxia	656 289 026
Pesa autobusak	902 10 12 10
Eusko Trenbideak	902 54 32 10
Loiuko aireportua	905 50 50 05

Bestelakoak

Iberdrola	901 20 20 20
Kofradia	943 60 32 00
Posta zerbitzua	943 60 30 44
Gasolindegia	943 60 32 10

ordutegiak

Autobusak

MUTRIKUTIK → DONOSTIARA

Astegunak	7:00 / 10:00 / 13:30 / 19:30
Zapatuak	10:00 / 16:30
Jai egunak	10:00 / 19:30

DONOSTIATIK → MUTRIKURA

Astegunak	8:00 / 11:30 / 14:30 / 20:30
Zapatuak	11:30 / 19:30
Jai egunak	11:30 / 20:30

MUTRIKUTIK → BILBORA

ASTEGUNETAN GOIKO ERROTONDATIK

06:25 / 07:25 / 15:25

BILBOTIK → MUTRIKURA

14:10 / 18:10 / 20:10

MUTRIKUTIK → DEBA - MALLABIA

Astegunetan: 7:15etik 21:15era orduro.

Jai egunetan: 8:15etik 21:15era orduro.

MUTRIKUTIK → ONDARROARA

Astegunetan: 6:55etik 20:55era, orduro.

Jai egunetan: 7:55etik 20:55era orduro.

Trenak

Orduro ateratzen dira adierazitako ordu tartean.

DEBA → DONOSTIA → DEBA

Debatik	6:44 – 7:44 - ... - 21:44
Donostiatik	5:47 – 6:47 - ... - 20:47
Jai egunetan	8:44etan lehenengoa.

DEBA → BILBO → DEBA

Debatik	6:43 – 7:43 - ... - 20:43
Bilbotik	6:00 – 7:00 - ... - 20:00
Jai egunetan	8:43etan lehenengoa.

DEBA → EIBAR → DEBA

Debatik	6:43 - 7:43 - ... - 21:43
Jai egunetan,	8:43etan hasiko da
Eibartik	6:13 - 7:13 - ... - 21:13
Jai egunetan,	8:13etan hasiko da

LAGUNDU, EZ NAIZ AKLARATZEN!

Berriro hasi dira konpontzen Mutrikuko kale berri bat —dikerako bidean—, baina oraingoan karretera bezela azaltzen da. Moia enpresari “ematen” zaion obra honek zein leihaketa publiko irabazi du? Bai, zenbaitetan erabilitako urgentziazko prozedura izango da... baina kalea horrenbeste denboraz apurtuta eta itxita —nahiz eta uda-sasoian zabaldu— egon ondoren, zertara dator urgentziazko modua erabiltzea? Azkenetako utzi dut honako zalantza harrigarria: ekainaren haseran lanak adjudikatzen dira eta Erkidegoko urriko boletinean argitaratzen da?

Idoia Arrillaga Agirre

MUTRIKUKO BERDEAK HERRIRA KRIMINALIZATU NAHI DUTENAK BABESTEN!

Herrira duela urte eta erdi inguru jaio zen, herritar mugimendu anitz bezala. Bere helburuak euskal preso eta iheslarien herriratzea, gaixotasun larriak eta kondena bete dutenen askatasuna lortzea dira. Herrirak beti lan egin du gatazka politikoaren irtenbidea, giza eskubideak eta bakea helburu duela, bere medioak gizarte aktibazioa eta mobilizazioa izan dira, urtero manifestazio erraldoiak antolatuz eta herriz herri dinamika desberdinak aurrera eramanez. Hala ere, gobernu espainolak Herrira mugimendua kriminalizatu nahi izan du oraingoan ere, ETA dela esanez. Egia esan ez zaigu harrigarria egiten Espainiako gobernuaren jarrera, bere ibilbidea ikusiz, baina zuek, Mutrikuko Berdeak, HERRIRAREN mozioaren aurrean abstentzioa agertzen duzuenen, zalantzarik gabe bidea zabaltzen diozue. Aitzaki merkea erabiltzen duzue, eskuak garbitzeko, zuen artean iritzi desberdinak daudela esanez. Udaletxeko Bildu eta EAJren babesa izan dugu baina ez zuena. Naturaren izenean lan egiteak ez dizue inongo eskubiderik ematen, alderdi politiko zaretan heinean, giza eskubideen urraketen aurrean beste alde batetara begiratzeko.

Eskerrik asko Bildu eta EAJ! Ezin berdeei ezer eskertu!

Mutrikuko Tantz Tanta

KAIXO MUTRIKUARROK

Dagoeneko urte batzuk pasatu dira herriko jaietan, herriko kultur taldeek izan behar zuten presentziaz eztabaidatzen hasi ginenetik. Urte batzuk eta lan desberdinen ondorioz, urtetik urtera, talde desberdinen presentzia handituz edota gutxiagotuz joan da. Hala ere, beti hobetzen saiatu gara, eskaintza zabalagoa eskainiz eta gure lana jende gehiagorengana zabalduz.

Gure hasieretako eztabaiden ondorio nagusia, jaiak “herri-
txik herrixantzako” izan behar zutela izan zen, hau da, herritarrek ez izatea ikusle hutsak, jaietako protagonistak baizik. Bide honi jarraituz gauza interesgarriak antolatzea lortu dugu: Azken urteetan egindako Gazte Eguna eta gazteek antolatutako egun osoko jaia, Beheko Plazako musika aberastasuna, umeentzako eskaintza... Orokorrean, jaia goizetik gabera arte luzatzeko ahalegina izan da gurea.

Elkarteen artean antolatzen dela esaten bada ere, jaiak iristean pisu ia dena pertsona gutxi batzuen gainean geratzen da. Ondorioz, azken urteetako Madalen Jaien antolakuntzan egon garenok erreta bukatu dugu. Erreta, jaiak aurrera eramatea zerbait pertsonala bilakatu dela ikusteaz; erreta, dena 5-6 pertsonen esku dagoela ikusteaz... Inork pentsatu al du 4-5 eguneko egitarau bat egiteak zenbat denbora eta esfortzu behar duen?

Gure helburua, herrian jaiak antolatzeko bilakaera honi eustea da, baina argia da inguruetako zenbait herritako jaiak izan duten beherakada, eta ez dugu uste guk gure herrian hau gertatzea nahiko genukeenik. Beraz horretara-

ko denon ilusioa eta gogoia behar ditugu!

Jada hasi gara datorren urterako aldagetak prestatzen. Beraz, adi egon aurrerantzean, laster izango duzuelako gure berri. Bitartean ondo segi.

Herrixarri Jai Batzordia

MZZri ERANTZUNA

Mutriku Zero Zaborrek (MZZ) zabaldu duen triptikoan, harri-duraz irakurri dugu udalak jada erabakia duela atez atekoa ezartzea herrian eta orain arte jarri ez izana ez dela izan nahi izan ez duelako, ezinezkoa izan zaiolako baizik. Honen aurrean, gure plataformak adierazi nahi du, urtebete baino gehiago joan dela udalari galdeketa egin dezan eskaria egin genionetik eta oraindik erantzunaren zain gaudela. Hilero galdetu arren, isiltasuna nagusi. MZZk baieztatu digu aspalditik susmatzen genuena, alegia, erabakia hartua dutela eta aurrera eramatea denbora kontua baizik ez dela.

Iruditzen zaigu, Bilduk agintean jartzeko babesak izandakoa baino dezente jende kopuru handiagoaren aurkako iritzia baztertzeko, inposaketa duela izen. Gogoeta baten ondorioz izateak, Bilduren hauteskunde propagandan agertzeak (Mutrikukoenean ez) edota beste herri batzuetan ezarritako izateak eta, ustez, jendea pozik dagoela esateak (entzun beharko litzaieke), ez du inposaketa izateari uzten. Bestalde, plataformakooi hobeto informatzeko, pentsatzeko eta arduraz jokatzeko eginiko eskariaren aurrean, gure jokabidearen arrazoi nagusia gogoraziko nieke. Ondo egina izateko herriaren parte hartzea ezinbestekoa denean, erabakia legez herriak har dezakeenean, herriak jasan eta ordaindu behar duenean eta erabakia hartzeko gogoia agertu duenean, iruditzen zaigu herria izan behar dela erabakiaren jabe. Jakinarazi, baita ere, erabakiak hartzeko moduaren gaia hasieratik baztertu zutelarik, plataforma honek, udalak sortutako hondakinen mahaia utzi egin zuela. Ez diogu ihes egiten edozertaz eztabaidatzeari baina, MZZk dioen bezala, erabakia hartuta badago, zer dago eztabaidatzeko? Nolanahi, egitekotan, iruditzen zaigu, lehenago akordiorik ez denean nola jokatu den eta erabakiak nola hartuko diren argitu beharko litzatekeela. MZZri ez bezala, iruditzen zaigu herri-partaidetza ez dela atez atekoa nola ezarri behar den erabakitzeo, nahi den ala ez erabakitzeo baizik.

Uste dugu eztabaida hau mutrikuararren artean izan behar dela eta honek zentzua izango duela soilik herritarren artean erabakitzeo ahalmena badugu. Horrela izan ezean, etsipena, haserre eta tentsioa nagusituko bailitzateke, horietaz, tamalez, gainezka gaudelarik. Azkenik esan, gure aldetik, mutrikuarrok zakarrak nola jaso nahi ditugun erabakitzeo lanean jardungo dugula aurrerantzean ere.

Mutrikuko 5. edukiontziaaren aldeko plataforma

ESKERRIK ASKO

Eskerrak ematen hasi nahiko genuke Antxustegi San Millan familiako kideak. Eskerrak Mutrikuko herriari eta herritarrei, antolatutako Ekintza desberdinetan jaso dugun babes eta elkartasunagatik. Jasotako babesa, laguntza ekonomikotik baino haratago doa, egunerokotasunean jasotzen ditugun hitz eta jarrera desberdinak baloratzen eta txalotzen ditugu. Gure seme Aitorrekiko izaten duzuen maitasuneko jarrera positiboa eskertzen dugu. Bukatzeko, gure aldetik txalo zaparrada bat guztioi. Eskerrik asko.

Antxustegi - San Millan familia

Udaleko BILDUKo ordezkariak urriaren 30ean, herritarrei Zabil Kultur Etxera bilkura zabalera deituta, azaldu zituzten datorren urterako izango diren Zerga eta Tasen nondik norakoen proposamenak. Bukatzean, herritarrei hitza eman ondoren, eskatutako guztiei buruzko esplikazioak eman zituzten, baita egindako ekarpenak jaso ere.

Hurrengo egunean, urriak 31n, burutu zen Udalbatza eta onartuak izan ziren Ordenantzak BILDU eta BERDEAK+Iren botoekin; EAJk aurka bozkatu zuen. Ondoren, 30 egun baliodunen epea zabalitzen da herritarrek euren alegazioak egiteko aukera izan dezaten. Alegazio hauei erantzuna eman ondoren, abenduko Udalbatzan eman go zaie behin betiko oniritzia, eta urtarilaren lehen egunetik aplikatuko dira Ordenantza hauek.

2014ko ORDENANTZA FISKALAK Zergak eta Tasak

2014ko Ordenantza Fiskalak lau oinarritan finkatzen zirela azaldu zuten:

- 1.- Iraileko EAEko KPIa (bizitzaren igoera) % 0,7 izan da, eta orokorrean, igoera hau aplikatuko da.
- 2.- Udalak, orain bi urte, mailegua eskatu beharra izan zuenean, Gipuzkoako Batzar Orokorrak Plan Ekonomiko-Finanzario bat betetzera behartu zuen, eta 2014 urterako % 2 gehitu behar ditu sarrerak, zorrak jaitsi daitezen ezarritako kopuruan.

Camping
Galdona

JATETXE ETA ERRETEGIA
Galdona Baserria

Tel. 943 60 35 09 MUTRIKU

txirritxa.com

**SAR ZAITEZ GURE WEB ORRIAN ETA
AURKI EZAZU PROMOZIO BEREZIAK!**

Tel. 946 832 600

Gardotza Industildea, 3 > 48710 Berriatua > Bizkaia

3.- Herriko zabor bilketa egiten duen Makomunitateak % 2,7 igo dituen datorren urterako prezioetan.

4.- Zenbait gai txikietan arrazionaltasunaren aplikapena eta egokitzea egin dute. Orokorrean sailkapen mailak gehitu dira, eta prezioak haietara egokitu, batzuetan gora eta beste batzuetan behera eginez.

Ondasun higiezin zergan (IBI bezala ezagutua), % 2 igoko da. Eta inor errolatuta ez dauden etxebizitzak % 50eko gain-karga izango dute (iaz % 75 zuten).

2013an arazo ugari sortu zirela zioten gai honen inguruan, eta lehenengo aholkua izan zen: *bizi diren etxeetan errolatuta egotea*, zeren askok, gazteak batez ere, nahiz eta euren etxeetan bizi, gurasoen etxeetan errolatuta jarraitzen dute. Errolatuta egon beharreko data Urtarrilaren lehena da.

Gain-karga aplikatu ez dadin, iazko esperientzian oinarritutako salbuespen berriak ere jarri dituzte. Hauek dira salbuespenak guztiak:

—Bere helburuen artean etxebizitza errentan ematearena duen erakunde publiko baten esku jarritakoak.

—Zahar etxeetan errolatutako pertsonen titulartasunekoak diren etxebizitzak. Baita ere, Dependentsi Legearen baitan inor errolatu gabe dauden etxebizitzetako titularrei, derrigorrezkoa izanik mendekotasun egoeran dagoen pertsona horrek inguru familiarreko zaintzagatik prestazioa jasotzea.

—Promotoreek saltzeko dituzten etxeentzat.

—Jarduera ekonomiko bat betetzen den etxebizitzentzat.

**“Igoera
orokorrean
% 0,7koa
izango da”**

**“Udalak
2014 urterako
%2 gehitu
behar ditu
sarrerak,
zorrak jaitsi
daitezen
ezarritako
kopuruan”**

—Herentziaz jasotzen diren etxebizitzak 2 urtez salbuespita mantenduko dira. Salbuespena zergaren zortzapena (urtarrilaren 1a) baino bi urte lehenagoko epean adjudikatu diren oinordekoei aplikatuko zaie.

—Erregistroan batuta dauden etxebizitzak. Jabetza bertikala.

—Finka erregistral ezberdinak izanda OHZn finka unitate ezberdinak osatzen dutenak, fisikoki 100 m² baino handiagoak izan gabe.

—Zergaren zortzapena baino hila-bete aurretik (azaroaren 30ean gutxienez) alokagai edo salgai dauden etxebizitzetako titularrei. Zirkuntantzi hau jabetzeko artekarien (agentziaren) ziurtagiri bidez egiaztatuko da.

Hondakinen tasa etxebizitzetako % 0,7 aplikatuko zaie.

Baserri eta lur-zoru ez urbanizagarrian dauden etxeek % 20 gutxiago kobratuko zaie.

Hirigunean konposta egiten dutenek ere % 20 gutxiago ordaindu beharko dute.

Taberna, elkarte, jatetxe, kanpalekuek... % 2,7 izango dute igoera.

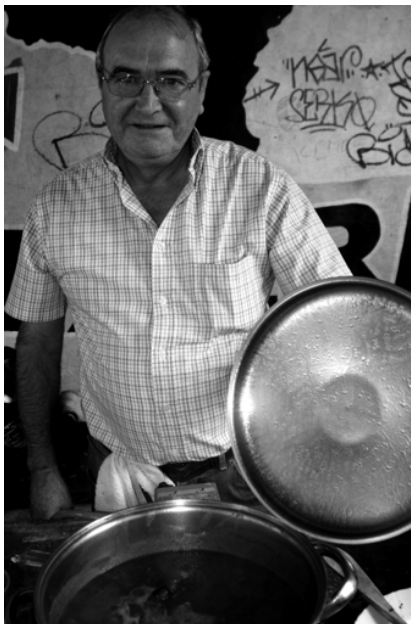
Jarduera gabeko 20 m²-tik gorako lokalei 142 eurotik, 50 eurora jaitsi zaie.

Kiroldegia. Urte hasieran Kirol-Berrik praktikan jarri zituen prezioen ingurukoak izango dira datorren urtekoak.

Beste aldaketa batzuk ere izan dira. Euren artean, aparkaleku publikoetan erabileraren aldeko kuota berri batzuk, eta hilerrian jarriko diren kolunbarioen (errautsak gordetzeko lekuak) tasa berriak jarri dira.

aparra
Jantziak eta pitxiak
Gazte eta helduentzako moda,
neguko eskaintza prest daukagu!
Erdiko kalea, 29 Tel.: 943 60 45 94

Pikua
www.pikua.es
eguneroko menua
JATETXEA
LANDETXEA
apartamenduak
bezeroentzako
aparkalekua
berezitasuna
txerri txikia
(enkarguz erreta, edo frijitua)
Laranga auzoa · Mutriku · Tel. 629105733 · luis@pikua.es

ZAZPI BIKOTE, I. BABARRUN LEHIAKETAN

Lehenengoa izateko parte hartze bikaina eta maila handikoa eduki du babarrun lehiaketak. Lehiaketa hileroko azoka txikiaren baitan egin zen, eta ekimenari, Lapiko Beltza deitu zioten. Lehiaketa azokaren filosofiari lotuta zetorren. Sasoiko eta bertoko produktua izan zen protagonista: babarruna. Irabazlea, Xabier Mendiuren izan zen. Hala ere, parte hartzaile guztiek jaso zuten sariaren bat dirutan edo produktutan; inor ez zuten esku hutsik laga.

HASI DIRA AGIRRE LEHENDAKARIA KALEKO OBRAK

Udalarekin harremanetan egon ondoren, Aldundiak bere gain haru du Agirre Lehendakaria kalean egin beharreko lana. Galdonako bidegurutzetik hurbil jausitako etxebizitza bota zuten lehendabizi, eta gerora, errepidearen kontra dagoen pareta konponduko dute, errepidea segurtatzeko. Obrak amaitu bitartean, trafikoa semaforo bidez erregulatuko da.

SALTOKITIK ETXERA, USAINIK ETA HONDAKINIK GABE!

Ontzi berrerabilgarrien banaketa egin da herrian. Helburua da, batez ere, arraindegia eta harategietan erabiltzen den plastiko eta paper kopurua murriztea. Mutrikun herriko harategi eta arraindegia guztiek parte hartu dute. “Eskertzekoa da euren jarrera eta borondate ona”, aitatu dute Udalatik. “Herriarrek ondo erantzun diote ontziak jasotzeko deiari. Orain erabiltzera animatu nahi ditugu”. Gainera, datozen sei hilabeteetan ontzia erabiltzeagatik hileroko harategi eta arraindegia guztiek egingo dituzten zozketetan parte hartuko dute herritarrek.

MUTRIKUN EUSKARAZ BIZI NAHI DUTELA ARGI UTZI DUTE

Adin guztietako hainbat herritarrek parte hartu zuten Euskaraz bizi nahi det aldarrikatzeko prestatutako lasterketan. Lasterketak kalejira, dantza, jolasak, bertsoak, kanturako uneak...denetarik bildu zuen, egun benetan berezia osatzea lortu zutelarik. Gainera, beste behin ere, herriko elkarten eta eragileen elkarlanarekin egindako ekimena izan zen. “Parte hartu zuten guztiei eskerrak ean nahi dizkiegu, haiek gabe ezinezkoa izango baitzen euskaraz bizi nahi degula hain ozen eta modu politean esatea”, nabarmendu dute BaiTxo elkartekoek.

Argazkixa: MRK

INSTRUMENTUEN INGURUKO SAIO BEREZIAK

Mutriku Rock Kolektiboak hainbat herritarrei bateria, baxua eta gitarrarekin duten teknika hobetzeko eta instrumentu horietan maisu direnekin hitz egin, dudak argitu, praktikatu eta gozatzeko aukerak eskaini die azken aldian. Azken saioa, gitarrarena, Gaztetxean Migel Laguna herritarrek eskaini zuen. Arituak eta ez hain arituak bertaratu ziren, eta “pozik, zerbait ikasita eta erronka berriekin” atera ziren bertatik.

LEHEN OILAGORRA HARRAPATU DUTE

laz anaia bat eta aurten bestea. Iturritzako mutilek aizkoran ez ezik ehizan ere eskua dutela erakutsi dute. Aurten, Mutrikun lehenengo oilagorra ehizatu duen herritarra Ugaitz Mugerza izan da; gauzak horrela, berak eraman du Galdonak eskaintzen duen txapela.

120 MENDIZALE BILDU DITU HELDUEN IBILALDIAK

Ordiziarrei helduen ibilaldia prestatzeko erreleboa hartu zietenetik Burumendikoek ez dute hutsik egin; prestatutako ibilaldi guztietara lagun talde ederra biltzea lortzen dute, eta gainera, ibilbidearekin gustura gelditzen dira guztiak. Oraingoan, 120 lagun etorri ziren; gehienak Gipuzkoatik. “Berez Gipuzkoako helduen ibilaldia da, baina bizkaitarrak ere baziren tartean. Hemen ez zaio inori aterik ixten!”, diote antolatzaileek. 16 kilometroko bidea zuten prestatua, baita hamaiketako egiteko Goixenetxen geldialdixoa ere. Beste behin ere, goiz pasa ederra eskaini zuten herriko mendizale elkartekoek, eta hala adierazi zieten hainbat parte hartzailek.

NAFARROAKO PRODUKTUAK EROSI, ETA HANGO EUSKALDUNEI LAGUNDU

Errigora proiektuak Nafarroakoa nekazariak eta eus-kalgintzako eragileak batu ditu. Nafarroan ekoizten diren produktu-sortak saltzen dituzte elkarlanean. “Nafarroako berezko produktuak dira, ez diete, beraz, bertoko baserritarren produktuei konpetentziarik egiten”, nabarmendu dute proiektuko arduradunek. Mutrikun produktu-sortak ikusi eta eskatzeko bi gune daude: kiroldegia eta frontoiko taberna. Salmentatik lortutakoaren %25 Nafarroako euskalgintzako proiektuetarako da. “Interneten proiektuari buruzko informazio badago, baita proiektua zehatz azaltzen duen bideo motz bat ere”.

MERKATU PLAZA BERRITZEN HASIAK DIRA

Udalak 65.000 inguru erabiliko ditu merkatu plaza berritzeko lehen fasean. “Proiektua aurrera ateratzeko zenbait diru laguntza lortu ditugu, eta beste batzuk bidean dira”, azaldu dute udal teknikariek. Lanak urte amaierarako amaituko dituzte. Egiteko nagusiak honako hauek dira: sarrera berritu (eskilarak txukundu, arrapala zabaldu, atea berritu, komuna berritu eta ezinduentzat egokitu...) eta barneko egokitzapenak egiten hasi (baserritarren gunea egokitu eta lurra berritu, garbiketa urentzako kanalak egin, argiteriaren zati bat berritu, itxita dauden hiru postu birgaitu...).

2013ko XALBADOR EGUNA

*Herria da gorputza
hizkuntza bihotza*

ADISKIDE BAT BAZEN...

Hogeita hamazazpi urte dira Fernando Aire Xalbador hil zela. Bapateko heriotz hark hunkituta utzi zuen Urepel eta Euskal Herria. Geroztik, urtero antolatu izan da haren omenezko festa eta bertso jaialdia Urepelen. Hogeita bost urte-tan Eskualtzaleen Biltzarrak eta haren ondoren Deiadar taldeak. Bethart familiak gain Mutriku-ko San Jeronimo auzoko zenbait kide ere bertan izaten dira antolaketan.

Egitarau sendoa aurtengoa ere: Benito Lertxundi, Xendarin ahizpak, Joxe Mari Iriondoren liburuaren aurkezpena, Patxi Baztarrikarekin solasaldia... dantzariak, herri kirolak, herri bazkaria zein afaria, bertso saioa... aspertzeko betarik ez, alajaina. Tarteko atsedenaldi batean Itxaro Bethart eta Joxe Mari Egañarekin hitz egiteko aukera izan dugu.

Zer galdu zaio mutrikuar bati Urepelen?

Gogoan dut Belagutik bueltan Urepelera hurbildu ginela. Itxaro frontoiko atean zegoen eta gu bazkaltzeko asmotan taberna aldera gindoazen. Itxarok laguntza eskatu zigun, eta gaur arte! Nahi ezta ere, honelako antolaketa batek lana eskatzen du eta gustura egiten dugu. Garai batean jende gehiago etortzen ginen auzotik baina urte denak ez dira berdinak izaten. Gero nire Ondarruko koinata-koi-

natuak ere etortzen dira eta denak behar. Herri kirolaren mundua ere hurbiletik bizi dugunez jaia- ren egitaraua ere gizentzen joaten da. Mutrikukoaz gain Behenafarrokoekin ere harremanak ditugu eta honek erraztu egiten du dena.

Aurten hamar urte bete dira Deiadar taldeak Xalbador Eguna bere gain hartu zuenetik. Denbora honetan izango ziren ba, gora beherak...

Joxe Mari: Oker ez banago 2006a izango zen gu etorri ginen lehenengo urtea, eta gogoan daukat giro izugarria egoten zela, behin ekitaldiak bukatu ondoren herriko jendea tabernan biltzen zen kantuan eta ordu txikitan erretiratzeko ginen belarriak gozo-gozo eginda. Gizartea aldatzen doan heinean hau ere aldatu egin da. Gazte gutxi gelditzen da herri txikietan, eta hau ez da salbuespena, hirietara doaz, herriak zahartzearekin batera bere nortasuna eta kultura galtzen doaz. Nire ustez honelako ekitaldiak babestu beharrekoak dira. Guk, lan

**KALBAIXO
JATETXEA**

TELEFONOAK:
943 60 32 56
943 60 30 16
MUTRIKU

ARRIETA
AUTOZERBITZUA

Aliprox

J.M. Altzibar etorbidea · 943 60 31 01

sozial bezala hartu dugu hau eta ahal dugun artean jarraituko dugu hona etortzen eta gure esku dagoen guztia egiten. Itxaro eta Erramon dira guzti honen arimak eta guk euren ondoan lan egingo dugu.

Itxaro: Gu Joxe Mari Aranaldere jarraitzaileak gara, haiek hasitakoarekin jarraitzen dugu. Eskualtzaleen Biltzarrak utzi zuenean, pare bat urtetan edo, ez zen ezer egin eta hutsune hori ikusita ekin genion lanari. Gure lana da gure nortasuna eta kultura bizi araztea eta zabaltzea, Xalbador ardatz dugula, noski. Garai bateko muga fisikoak egun gure buruetan besterik ez daude. Ni iparraldekoa eta zu hegoaldekoa... niretzat zu eta ni euskaldunak gara, Euskal Herrikoak eta kito. Ez dago ez iparririk, ez eta hegorik. Hizkuntza berdina dugu, kultura berdina... hitz batzuk aldatzen dira baina horiek detaileak baino ez dira.

Tamaina honetako antolaketak jende askoren parte hartzea eskatzen al du?

Garenak gara eta hala edo hola ateratzen dugu aurrera. Lan handia suposatu arren pozik egiten duguna da. Urteetako eskarmentuak ere laguntzen du baina, inguruan jende gehiago izatea ez litzateke gaizki etorriko, eta horretaz gain instituzioetako dirulaguntzak ez murriztea nahiko genuke.

Solasaldia bukatu beharrean gaude egitarauak aurrera egin nahi badu. Badakigu Itxaro Kalaputxiren jarraitzaile sutsua dela eta animoak bidaltzen dizkiogu Mutrikutik.

PANADERIA
POTERO

OBINDEGIA
GREGORIO AZKUE

ETXEKO TEL. 943 60 43 17
DENDAKO TEL. 943 60 36 43
OKINDEGIKO TEL. 943 60 45 12

BAR - CAFE TAMAYO
Estefanía Covrig

- Plater konbinatuak eta bokatak
- Menu berezia asteburuetan
- Paella eta oilasko errea (enkarguak jasotzen dira)
- Eguneko menua
- Karta
- Txokolatadak

San Migel, 10 - MUTRIKU
Telf.: 943 60 33 70

MAIALEN AGEITOS URAIN

Beti izan dut argi
arkitektua izan nahi nuela

Iaz, 2012an bukatu zuen arkitektura karrera Maialenek. Lan egoera gorrienean zerbait egin behar eta CAP egiten ari da. Karrera gogorra dela dio baina ametsa bete du. Donostiako Euskal Herriko Unibertsitatean ikasi du. Eskolak ematea baino plano artean eta eraikuntza lanetan ibiltzea nahiago duela dio.

Zergatik arkitektura?

Beti gustatu izan zait arkitektura eta era berean diseinua. Arkitekturak berak duen fisikaren mekanikak, indarrak... alde tekniko horrek arreata piztu izan dit beti.

Bestalde, elektrizitatea, iturgintza... gauza asko ikutzen ditu arkitektuak nahiz eta ez izan adituak. Beti eduki dut argi arkitektura ikasi nahi nuela.

Ez al da izan lanbide maskulinoa orain arte?

Bai hala izan da baina esango dizut gure kurtsoan, neska gehiago izan garela mutilak baino. Mutilak ingenieritza eta antzeko ikasketetarako joera handiago dute oraindik. Irakasle aldetik ere nabari da, nire karreran zehar bi-hiru asko jota, izan dira irakasle emakumeak. Emakume arkitektuak badira, noski, baina ez dira oso zaharrak.

Nabaritu dut, irakasle lanetan dihartuten zaharrenek, oraindik ez dutela ikusten begi onez emakumea eremu honetan aritzea, ez dute esaten baina igarri egiten da.

Miresten duzu arkitektoen bat edo arkitektura motaren bat?

Arkitektura modernoaren barruan klasikoak dira Euskal Herrian Guggenheim edo Kuursala, linea biribilak ala zuzenak. Ni zuzenekoa gehiago naiz. Arretaz begiratzen dut eta uneoro aztertzen ari naiz ikusten ari naizena. Herri edo kontu urbanoak baino etxeen barrenak gehiago erakartzen du nire arreata.

Beste modu batera antolatuko zenuke zure herria?

Herri bat mendeetan zehar egituratzen dena da eta bere esanahia duena da. Adibidez, hirian auzo berri bat egiten denean, marrak hemendik, marrak handik.

Hauek kaleak dira eta hauek etxeak. Oso ordenatua izango da baina niretzat benetako xarma urteekin batera sortu den lekuak izango du.

Egia da ere Mutrikuk ez daukala nora hazi eta nik uste dut herri barrua aztertzen eman beharko geniokeela irteera. Eraikinen erabilera aztertu, eta horren arabera moldatu...

Eta ikusten duzu begiko mina ematen dizutenak?

Txikori Paketea edo Hotel Txikia adibidez? Eta zer da Mutriku hori gabe? Ia ikono bat ere bada-eta. Nik kariñoa hartu diot etxe horri eta esango dizut gure ikasketen denboran Peña Gantxegiren lanak askotan aztertu izan ditugula. Nik uste dut, egun ezingo litza-tekeela horrelakorik egin baina kontuan izanda egin zen sasoia, bere arrazoiak izango zituela horrela egiteko. Saria ere jaso zuen, hain eremu txikian hainbeste etxebizitza egiteko erronka ez zen izango makala. Etxe horren beste bitxikeria, igogailuarena da. Nik ez nuen ulertzen nola zegoen eginda eta bertara joan nintzen ikustera. Garai hartarako igogailua modu horretan egitea kristorena izango zen, gaur berriz honelakorik ezin da egin.

Mutrikuri buruzko proiektu bat ere egina duzu?

Karrera amaierako proiektua Mutrikun kokatu nuen eta bertan aurkezteko aukera eman zidaten. Honekin nire lanaren berri eman nahi nuen baina hor bukatu zen.

Ikasi duzun horretan nahiko zenuke aritzea, ezta?

Nola ez. Ikasitakoa praktikan jartzea, benetako proiektu bat egitea litzateke nire ametsa. Galdera puntualak eta aholkuak eskatu izan dizkidate, batez ere etxe edo baserriak berritzekotan dabilen jendearen aldetik baina ez askoz gehiago. Dena den, burua beti dago martxan. Sormen lana da nirea eta ezin dut geldirik egon.

Proiektu bat gizonezkoak egin edo emakumeak ezberdina izango da?

Nik uste dut modu ezberdinean ikusten ditugula gauzak eta diseinatzeko orduan ere nabaritzen da hori, bai eraikinen sortzeko orduan zein kaleak, parkeak...

Etxe barruan mila detaile daude emakumeak kontuan hartzen ditugunak, arropa esekitzeko lekua, adibidez.

Hirietara jo ezkerro, lehen-tasuna etxebizitzak izaten dute, edo herriko auzo bat ere izan daiteke adibidea.

Lehengo etheen proiektuak egiten dira eta kaleak edo gunee publikoak dira azken pentsatzen direnak. Denontzako gunea, etxeak egin ondoren gelditzen dena da. Hemen espaloia, bazter honetan berdegutetxoa, agian arbolatxo bat...

Zergatik ez dugu alderantziz egiten, hau da, pentsatu denontzako gunea hori nolakoa nahi dugun izatea eta gero horren arabera egin etxeak?

Baina ekonomiak agintzen duen mundu honetan guzti hau zientzia-fikzioa da.

Herri-hiri bizigarriagoak behar al ditugu?

Nik uste dut herri zein hiri gizatiagoak behar ditugula eta beharren arabera eremu publiko pentsatuagoak. Auzo-herri horretan biziko denak, etxebizitzegain bere ingurua behar du, bizitza garatuko duen ingurua, gustura sentituko dena.

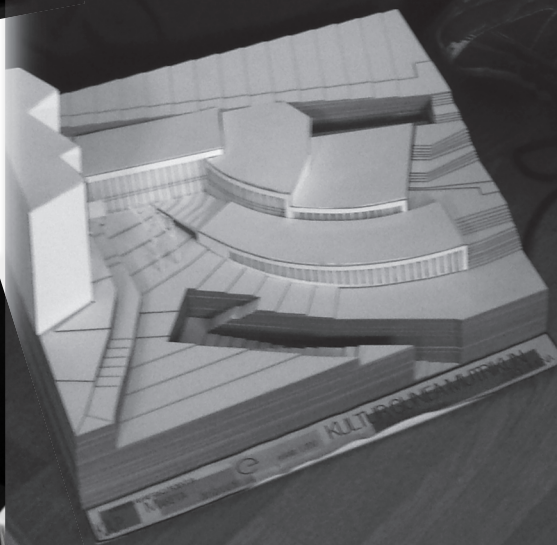
Gogoan dut ikasten ari ginela, Donostiako hiru plazen azterketa egitea eskatu zigutela. Han jarritako eserleketan zenbat jende esertzen zen eta zein ordutan. Horri guk gure ondorioak atera behar genizkion. Kasu honetan baliabide naturalak hartu behar dituzu kontuan: zuhaitzak. Baina ezin duzu edozein zuhaitz jarri, ostoak eta zainak kontuan hartu behar dituzu.

Baliabide naturalak erabili aurretik ondo aztertu behar da zein eragin izan dezaken txertatu behar den leku horretan.

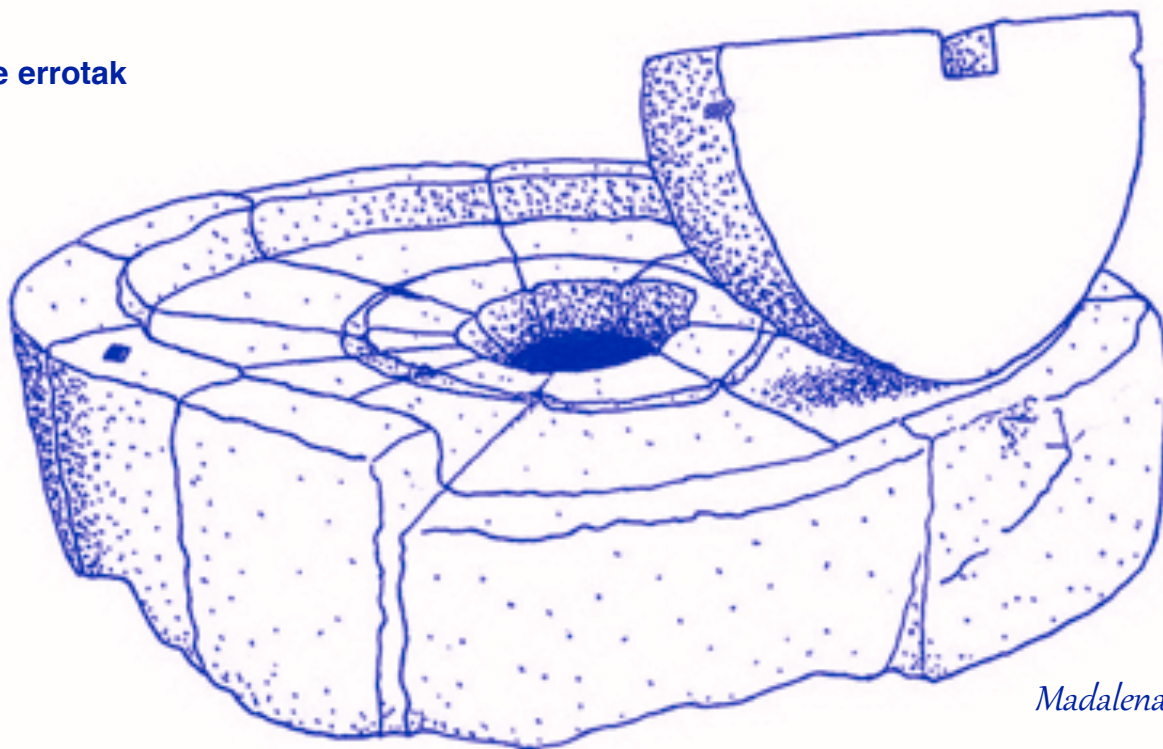
Karrerako bosgarren urtean paisaigintza izan genuen ikasgaietako bat eta nire ustez garrantzi handia izan beharko luke gure lanean.

Aurrera begirako arkitekturak beste alternatiba batzuk ere kontuan hartzen ditu...

Egun badira etxebizitza-proiektu jasagarriak eta autohornikuntza energetikoa bermatzen dutenak, hauetarako materiala, birziklatua edo birziklagarria erabiltzen dutenak. Oraindik asko dago egiteko eta esango nuke etorkizuneko arkitekturan, bioklimatikoaren aldeko apustua egingo dela, inguruan inpaktu txikiena eragingo duena. Horrela izan beharko luke nire ustez.

Gure errota

Madalenako errota

Madalenako errota eta igeltsua

Orain arte, Mutrikuko 11 errota aipatu ditugu. Guztia, ur-errota; uraren indarrak mugitutakoak, alegia. Gaur aipatuko dugun errota uraren indarra erabili beharrean, badirudi animalia baten indarra erabiliko zuela. Horrelakoei erdaraz “molino de sangre” esaten zaie, eta euskaraz *asto-errota* edo *mando-errota*. Gainera errota horrek ez zuen sekula alerik eho, ez artorik, ez garirik. Bere lana oso ezberdina izan zen: igeltsua ehotzen zuen. Beharbada *eho* ez da hitzik zehatzena, izan ere, igeltsua “zapaldu” egiten zuen. Non egon zen bada, errota berezi hori? Madalena auzoan.

Madalena auzoa

Madalena auzoa oso ezaguna da Mutrikun; ezaguna eta historia handikoa. *Maala* esan izan zaio ahoz, *Magdalena* antzinako idatzietan. Gaur egun inguru hori erabat itxuraldatuta dago. Ermita eta ospitale ezagunak egon ziren Madalengan.

Aspaldikoa da Ospitalearen lehen aipamena, 1434koa, “*hospitale pauperum leprosororum Sancte Marie Magdalene de Motrico*”. San Lazaro izena ere eduki zuen gerotxoago. XVIII. mendera arte eutsi zion ospitale funtzioari.

Ermita ezagun-ezaguna ere egon zen auzo horretan, Madalena ermita. 1525ekoa da lehen aipamena. Mutrikuarren artean debozio handiko gunea zen: Ternuara joaten ziren arrantzaleen prozesuan joaten ziren bertara, lehortzetan edo izurriteetan errogatibak egiten ziren... XIX. mendearen erdialderako, funtzio erlijiosoa galduta, etxe bihurtuta agertzen zaigu Madalena, *Villa Magdalena*.

Aurkikuntzak

Auzo horretan etxebizitzak eraikitze lanak hasi eta tarte batera, 2008. urte amaieran, Pikua baserrikoei Madalena inguruan agertutako harri handi batzuk eman zizkieten zerbaitetarako erabiliko zituztelakoan. Etxearen aurrean jarri zituzten harri haiek iturri bihurtuta. Pikuakoek, ez zekiten baina, zertarako erabili ziren garai batean harri haiek. Itxura denez, harri haiek igeltsua ehotzeko errota batekoak ziren. Tamalez, obrako langileek harriekin batera aurkitu zituzten egurrak erre egin zituzten eta burdinak txatarreroari eman zizkieten. Gipuzkoan kontsebatzen den igeltsu-errota bakarra da hau.

Igeltsua, Madalena auzoan?

XIX. mendeko hainbat dokumentutan igeltsu-meategiak aipatzen ziren, hori ezaguna zen. Baina horren ebidentzia materialik ez zegoenez... 2009. urtean igeltsu-meategien galeria batzuk agertu ziren Madalengan. Itxura denez, aurkitutako igeltsu-errota hori meategietatik gertu egongo zen. Madalena ingurua, egokia da igeltsu-harriak topatzeko, gainera, igeltsu-harri horiek purotasun handikoak zirenez estimu handikoak ziren. Igeltsua egiteko, lehenago harriak labean erre (egosi) behar ziren, gero txikitu eta koxkorrak hauts bihurtu. Hauts hari ura gehituta lortzen zen eraikitzearako hain estimatua zen *igeltsu zuria*.

Adin batetik gorako mutrikuarrekin hitz eginda, euren gurasoei-eta entzundakoen berri izan dugu. Konparaziotarako, labera sartu aurretik, igeltsu-harriekin batera zetorren zikinkeria –lurra eta beste harri batzuk– baztertzen zutela esan digute, eta soberakin haiek andreek zestuetan sartzen zituztela, gero buru gainean eramanda aparteko ttontortxo batera botatzeko: “*Txontxorra, andrak eindakua da. Gure aitxa zanak esaten zoon andrak eindakua zala haura*”. Bestetik, igeltsu-harriak meategietatik errotetara garraiatzeko *burdi-bolantiak* erabiltzen zituztela ere aipatu digute.

Mutrikuko udalak askotan, teilak, karea, iltzeak eta bestelakoak erosten zituen hainbat obra eta konponketa egiteko, baina igeltsuaren kasuan jabetzan zuen lurretatik —Madalenatik— ateratzen zuen, ez zuen erosten. Hau irakur daiteke Mutrikuko Artxiboan: *“42 reales que se le dieron el año de 1632 para sacar ciertta cantidad de hieso para luçir la sala del conçejo”*. Beraz, igeltsua udaletxearen aretoa luzitzeko erabil zitekeen...

Mutrikuko eliza zaharrerako ere (gaur egungo Beheko Plazan egon zena) igeltsua erabiliko zuten barruko hormak eta gangak luzitzeko. Itxura denez, herrigunean bertan (elizatik gertu, ziurrenik) erretzen (egosten) zuten igeltsua. Horren lekukotasuna aurkitu dugu Mutrikuko udal artxiboan, 1689ko dekretu baten arabera, honako hau irakur dezakegu: *“...la pared que el dicho Nicolas hiço en un suelo suio por haverse caido causado por el fuego que se hiço en él para cocer el yeso para la lucidura de la dicha Yglesia...”*.

Horrelako arazoak saihestearren, igeltsua erretzeko labeak herrigunetik ateratzea erabaki zuen udalak, horren aipamena irakur dezakegu Mutrikuko 1897ko udal ordenantzatean: *“No podrá establecerse ni rehabilitarse ninguna alfarería, hornos de cal o yeso dentro de la población, y para establecerse fuera, será también necesario el permiso de la autoridad”*.

Baina Madalenako igeltsu-meategietatik (edo harrobietatik) ateratzen zuten igeltsuaren zati bat saldu egiten zuen udalak. Irakur dezagun, bada, 1712ko dokumentu batek dioskuna: *“se ha de hazer cargo el thesorero de 137 quintales de yesso blanco que se vendieron a real de plata cada quintal...”*.

Gorago azaldutako prozesuaren ostean lortutako igeltsu-hautsa zakuetan saltzen zen. Igeltsu-harriak ere saltzen ziren, portura jaitsita itsasontzietan beste herri batzuetara eramateko.

Igeltsu-meategiak eta igeltsu errotak

Madalenakoa ez ei zen igeltsu-harriak ateratzeko leku bakarra, portu ondoko Intxirri inguruan ere ateratzen zituzten igeltsu-harriak garai batean. Adibidez, 1711ko kontuen liburuak hau dakar: *“...50 reales de plata en que se vendieron 50 quintales de yesso blanco que se sacaron en el Anchirri...”*. Hori irakurrita, badirudi Intxirri ondoko paraje hori ere udalarena zela.

Igeltsu-meategi ugari egon omen ziren gure herrian. 1771n Mutrikuko orduko alkateak egindako txostenean argi agertzen du kontu hori: *“Hay también muchas*

Igeltsu-errota Pikuan

minas de yeso en la villa del mar y cercanias del pueblo en tal grado que se vende en el día por un real de vellón cada quintal de 150 libras en bruto”.

Esan dugun bezala igeltsua, meategietatik ateratakoan, labean erre (edo egosi) egin behar izaten zen, eta ostean errotan txiki-txiki egin. Madalenakoaz gainera gutxienez beste bi igeltsu-errota egon ziren Mutrikun, *Barrenengoa errota* eta *Amieta errota*. Errota horien berri eman genuenean aipamen hutsa egin genuen. Errota horiek hasieran, garia, artatxikia eta artoa ehotzeko erabiliko ziren, baina igeltsuaren eskariak gora egin zuenean (Mutrikuko Eliza nagusia eraikitzen hasi zenetik aurrera) erabilera aldatu eta igeltsua ehotzeko prestatu zituzten.

**“Txontxorra,
andrak eindakua
da. Gure aitxa
zanak esaten zoan
andrak eindakua
zala haura”**

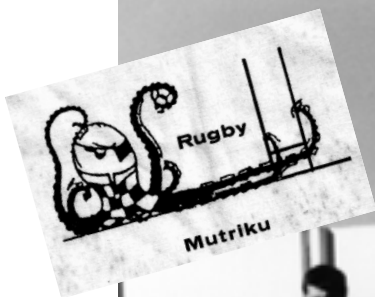
Saturraren ondoko *Barrenengoa* (edo *Barrenerrota*) errotaren lehen aipamena 1509. urtekoa da. Badakigu 1865. urterako igeltsua ehotzeko trasformatuta zegoela. Errotaren ondoan *Labetxea* izeneko eraikina zegoen, izen horrek XX. mendera arte iraun du.

Amieta (edo *Amiata*) errota, Artzainerrekan dago. Errota honen lehen aipamena,

1492. urtekoa da. 1895ean, etxearen hegoaldean igeltsua erretzeko labea zeukan. Pentsatzekoa da errota hau ere igeltsua ehotzeko erabiliko zela.

“Industria” honek gure herrian izan zuen garrantziaren ulertzeko, azken datu bat: 1865. urtean hiru mutrikuarren artean izenpetutako hitzarmen baten arabera, Madalenako igeltsu-harrobian 10.000 anega atera zituzten. Harri hori guztia Barrenengoa errotara eraman zuten ehotzera.

Javi Castro eta Josu Larrañaga

ERRUGBIZALEAK MARTXAN JARRI DIRA

Atzera eginda 1986 inguruan kokatzen gara. Jesus Mari Zubikarai *Zubik* errugbi talde baten beharra ikusi eta hartara jarri zen burubelarri. Saiatu eta lortu. Orduko jokalaririk batzuk, ez dute ez ahaztu, garai hura. Errugbia barruan darma eta euren gogo hori asetu nahian berriro heldu diote bideari. Asier eta Alexek ez dute disimulatzen daukaten gogoak, ea zer kontatzen diguten.

Zenbat urtetan aritu zineten errugbian?

Guk geuk sei-zazpi bat urte. Gure aurretik beste ekipo bat zegoen, gu baino zaharragoa. Gu gazte

taldean hasi ginen eta zoritxarrez horretara bideratu zen dena. Oso talde ona eratu zen eta hor jarri ziren indar guztiak. Honi begira, beste guztia alde batera utzi zen, ez genuen harrobia landu. Adinean aurrera egin ahala bakoitzak bere bidea hartu genuen. Gurea bukatu zen eta gurekin batera Mutriku errugbia ere.

Gure ustez arazo handiena, bizpahiru lagunengainean jarri zela ardura guztia. Gu gazteak ginen eta ez ginen honetaz konturatzen. Beteranoak uzten joan ziren, eta Zubik lanean eta arduran jarraitu arren, nekea gehiago izan zen eta bertan behera joan zen dena. Gu, gazte mailatik nagusietara pasa ginenenean atzetik ez zetorren inor.

Esperientzia hau bizi izan dugulako ez dugu horrelakorik gertatzerik nahi. Beti izan dugu errugbirako zaletasuna, hori gurekin dago oraindik. Iaz elkartu ginen Zubiri omenalditxo bat egiteko eta han muturra bero-bero zerbait egin behar genuela esaten genuen denok. Hilabeteak pasa ziren eta ez genion heldu kontuari, eta hara non, Kalaputxin irakurri genuen Igotz Gallastegi, errugbi arbitroari egindako

Pol. ANTZOMENDI - Galdona bidea
MUTRIKU ☎ 943 60 31 86

gorritxuaautoak@hotmail.com

hitza

herriaren informazioa
herriaren hizkuntza
herriaren zerbitzuan

elkarrizketa. Hurrengo lana berarekin gelditzea izan zen.

Batu ginen Igotz eta Aratz bere anaiarekin (Aratz Durangoko errugbi taldeko arduraduna da) eta honek aholkatu zigun behetik hasteko, hau da, eskoletako umeekin hastea zela egokiena, eta halaxe hasi gara. Ondarrun ere nahi dugu hasi baina oraingoz ez daukagu ezer zehaztuta.

Kontatu zer egin nahi duzuen...

Garbi jarri nahi dugu gure helburua ez dela errugbi talde bat ateratzea. Errugbia zer den erakutsi nahi dugu, umeek errugbira hurbiltzea. Kirol noblea da errugbia eta bere arau eta diziplinaren berri eman nahi dugu. Gerta daiteke, hemendik denbora batera jende multzo bat hurbildu eta talde bat osatzeko aukera izatea, hori ordurako utziko dugu. Memen-tuz errugbiaren ezagutza zabaldu eta errugbian jolastu nahi dugu. Iristen bada jokatzeko ordua, hartan ere jarriko gara.

Kontaktuko kirola izan arren pertsonaren beste alorra jorratzea nahi dugu. Konpetibitatea nolabait bigarren mailan jarritz. Dena ez da irabaztea, jokatu eta talde-lan bat egitea, hau nahi dugu bideratu errugbia tarteko, gu errugbizaleak garelako.

Zortea dugu Aratz gurekin izatean eta aprobetxatu nahi dugu eskoletan eta kirol eskolan lantzeko. Hasi gara hauekin harremanten eta begi onez eta ilusioz heldu diote ekimenari. Gure lana hazia botatzea da, ereiten badu hobe.

Inork ez daki zer aterako den gure saiakera hone-tatik. Ez badugu egiten ez egitearen damua baino ez dugu edukiko. Errugbi Federazioarekin ere jarri gara harremanetan eta gustura hartu dute ekime-na.

Bestalde, monitore izateko ikastaroak egiten ari gara ez dugulako nahi edozela hasi ibilbidea. Hazia bota nahi dugu eta denborarekin ikusiko dugu zer ateratzen den.

Talde bat ez eratzeak ez du esan nahi ezin dela jokatu. Erraztasunak daude inguruko edozein talde-tan jokatzeko. Hemen inguruan, Zarautz, Eibar, Arrasate... eta gero Donostia aldean, Hernani, Donostia...

Eta zein da zuen hitzordua?

Abenduaren 15ean 8 talde etorriko dira Mutri-kura, kimuak edo alebinak eta benjaminak. Hernani eta Ordiziakoaz gain Gipuzkoako beste zenbait herrietatik etorriko dira, oraindik zehaz-teke dugun arren.

Ume mordoa, 150 inguru, izango da Mutrikun egun horretan. San Miguel futbol zelaian elkar-tuko gara goizeko 10,30etatik eguerdi bitartean. Mutrikun bezala, Eibarren ere egingo da antze-ko konzentrazioa ordu berean. Zortzi urtetik hamabi urte arteko umeak etorriko dira, neskak zein mutilak. Gipuzkoako Errugbi Federazioak antolatzen du jardunaldia. Beraz, abenduaren 15ean denok San Miguel Futbol zelaira, goize-ko 10,30etan!

Gure nahia litzateke ikusle jendeaz gain antola-ketan ere parte hartzea. Lehen jokalariaik izan-dakoak badakite zer den eta asko poztuko gine-teke berriz honetan elkartuko bagina, eta herri-ko errugbizaleak, noski.

mutrikurugbytaldea@hotmail.com da gure helbidea eta eskuzabalik hartuko dugu hurbil-tzen den edonor, guzti hau antolatzea ez da txantxetakoia eta.

MUTRIKUKO TANATORIOA

Ntra. Sra.
de Begoña
EHORZKETA

Iriagirre z/g

Tel.: 646 351 352 - 943 60 47 78
943 20 10 95 (24 ordu)

JARRI-TOKI
Jatetxea

- Eguneko menua eta karta
- Familia giroko bazkariak
- Enpresa bazkariak
- Ezkontza, bataio, Jaunartze...

Tel. 943 60 32 39 MUTRIKU

Bai, aurten ere bai laralalai!

Iritsi da Txantxangorri ikasturteari hasiera emateko unea. Urtero bezala, ilusioz eta gogo biziz hasi gara Txantxangorriko kideok herriko txikienei alaitzeko asmotan. Hori bai, garaiak eta momentuak eskaturiko hainbat berrikuntza ere egin ditugu eskaintza zabal hau aberatsagoa izango delakoan. Azken urteetan bezala, negu hotzari irribarre bero bat atera nahian, neguko ekintzak burutuko ditugu hileroko. Jada lehenengo 2 ekintzak pasatu dira, "Euskaraz bizi nahi dut!" eguna, eta Gaba beltzeko "ekintza beldurgarriak". Baina oraindik ikasturte osoa dugu zain orain arteko ekintzetan bezalako une paregabeak bizitzeko, oe oe oe!

Gainera, aurrerantzean datozen ekintzen datak, txantxangorriren informazioa, argazkiak, egunerokotasuneko xelebrekeriak... ikusi ahal izateko blog-a sortu dugu: txantxangorriaisia.wordpress.com. Honela, gaur egun hain garran-tzitsuak diren teknologien munduan murgildu eta erabilera egoki bat emanez, zabaltzeko beharrek informazioa bertan zintzilikatuko dugu, klik batean zuenganatzeko. Hala ere, betiko tresna edo moduak ez ditugu baztertuko, eta eskoletan oharrak banatzen eta kaleetan kartelak itsasten jarraituko dugu.

Bestalde, Ludotekak, Gaztelekuak eta Haur liburutegiak ere ireki dizkiete ateak Mutrikuko haur eta gazteei. Ikasturte berriari kolore berria emanez, Ludotekako paretak bizi-bizi apaindu dituzte etengabe lanean aritu diren begirale eta lagunek. Eskerrik asko borondate onez lanean aritu zareten guztioi! Gainera, zerbi-tzuetako eskaintza ere jada martxan da, orain arteko haur eta gazteen erantzun arrakastatsuekin. Aupa zuek! Hemendik aurrera ere lanean jarduteko asmoz gaude, denborarekin eta guztion laguntzarekin eskaintza hobetu eta haur eta gazteen beharrak ilusioz asetzeko!

...sudur gorri, txiki, bihurri, pila pila pila maite zaitugu!

TXANTXANGORRI

Fetitxeak... ala lotura-guneak?

**23 urte nituenetik nire fetitxismoaz kontziente naiz. Ez da erraza nire mania honekin bizitzea eta askotan ez dut partekatzen nahiko arraroa baita. Beste mutil askok nesken eskoteak begiratzan dituzte desiraz. Ordea, nire kasuan, ohiko gorputz atalez gain, eskuek nire arreta erakartzen dute... esku finak eta atzazal zainduetakoak liluratzen naute. Normala al da? Horrelako esku femeninoak desiratzea... ez ote da femeninoa izatearen nahia-
ren isla?**

Havellock Ellis sexologoak jada XIX. mendearen bukaeran ondokoa zioen: “Ez dago erogenoa izan ezin daitekeen gorputz atalik. Ezta sentipen edo emoziorik”.

Esaldi hau ulertzeko lehenik eta behin “erogeno” hitzaren esanahia argitu beharko dugu. Egun erogenotzat izendatzen dira sentikortasun maila altuko eta harreman erotikoen eredu normatibotan estimulatzea gomendatzen diren gorputz atalak (bularrak, lepoa, belarriak,...).

Ordea, esaldi honetan “erogeno” hitzak bere etimologiarekin gertutasun handiagoa duen ondoko definiziora garamatza: desira sorrarazi dezakeena. Horrela ulertuta norbanakoari plazerra sentiarazten dioten gorputz atalak baino besteen plazerra edo, hobe esanda, desira erakartzen duten atalak lirateke. Alegia, edozein gorputz atalek erakar dezakeela besteen desira, edozein sentipen edota emozio egin dezakeen bezalaxe. Beraz, desiraren testuinguruan ezarriak nahi-izatearen usteak kanpo laga ditzakegu inoiz zuk

horrela bizi ez baduzu. Honetaz gain, esan behar dugu garrantzitsuena ez dela seguruenik azalezina den zergati baten bilaketan hastea. Izan ere, bestelako gorputz atal batzuek ez gaituzte hainbeste gogoeta eta deserosotasun sortzen, askotan “normaltasunaren” ideiarekin edo ikuspegi eboluzionistaren batekin justifikatuak direlako.

Ordea, “fetitxe” hauek, edozein objektu edota gorputz-atalak izan daitezke eta bestearengandik erakartzen gaituzten zerbait izan ohi dira. Gure artean lotura-guneak sortzen dituzte, objektu eta atalak gogoraraztearen bitartez emakume edo gizonezkoaren osotasunaren sinboloan bilakatzen ditugulako. Hau da, esku batzuk oroitzean gogoko duzun osotasunaren atalik gogokoena da, baina osotasunarekiko lotura duena azken batean. Eta horixe da beraien “erabilera” eta “zentzua”, gure desirari bide ematea eta gizon edo emakumezko batenganako zubi edo lotura-gune izatea.

Horregatik, gure ustetan garrantzitsua da zure preferentziaz disfrutatzea eta, norbaitentzat deserosoa izango denaren susmoa izanez gero, disimulatzen ere jakitea, zure edozein lagunek eskoteenganako zaletasuna disimulatzea hobe izaten duten bezalaxe.

Fetitxeak, zorionez, pertsonak bezain anitzak dira eta aniztasuna ikuspegi sexologikoan landu beharreko balore bat izanik, hauek gure desiraren egituraketaren beste edozein nolakotasun bezala geure egitea eta gure bizipena hobetzeko integratzea da, beraz, eman dezakegun gomendiorik hoberena.

Zalantzak argitu edo galderak egiteko:
ixsexualitateskola@gmail.com

URITZE
Zorionak txikitina.
Ondo-ondo pasatu eta matxo
handi bat etxeko
guztion partez.

AIUR
Zorionak azaroaren 13an 6 urte
handi bete zenituelako. Etxeko
danon izenian eta
bereziki Andde
eta Xubanek.

MIKEL
Azaroak 20an 7
urte! Zorionak
gure etxeko
mutil haundiari,
etxeko denon
partez.

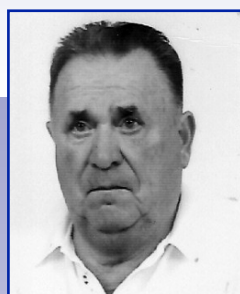
MILA
Zorionak ama! zuk
egiten dezun biz-
kotxo mundiala
janez gustora
ospatuko dugu
zurekin urtebete-
tzea. Al! ta kande-
lak ahaztu gabe
txo!

NEREA
Zorionak abendu-
duan Sagastiberri-
ko erreginari!
Mila muxu denon
partez.

ITZIAR
Zorionak urriaren
21eko partez
familia guztiaren
izenean.

MARTIN
Zorionak etxeko
danon izenian 86
urte bete zenitue-
lako. Segi holaxe
urte askotan.

MIREN
Zorionak ama eta
amona hilaren
22an urtebetetzea
dezulako. Segi
holakotxe gazte eta
indartsu urte asko-
tan. Etxeko denon
izenean.

AURO
Ekin eta ekin,
lankide nekaezi-
na. Zorionak eta
eskerrik asko!

ATXONA
Jubilatu estresa-
tua izatetik,
derrepente gazte-
tu zaigu atxona.
Zorionak!

MARIBI ETA URTZI
Zorionak aume eta osaba! Muxu
handi bana etxekoen partez, bereziki
Nahiak eta Ekaitzek.

Mª JOSE
Zorionak amona
eta ama. Segi hola-
kotxe martxosa
urte askuan. Aupa
Erreala!
Bihotzez etxekuak.

KALAPUTXI
Dozena bat urte bete dituzu jada!
Krisiak hegoak moztu nahi dizkizun
arren hemen jarraitzen duzulako,
zorionak!

SUKALDEKO ALTZARIAK
EBANIZTERIA

OKILA AROZTEGIA S.L.

Txirritxa - Mutriku

Tel. 943 60 40 18 - Faxes: 943 60 31 03

LEA-ARTIBAI

Hileta zerbitzuak - Beilatokia

MUTRIKU Tel.: 943 60 41 20

ONDARROA: Arta Bide, 24 - Tel.: 946 830 960
Mug: 659 879 268

1973an udalekoa Santurde herrixkan (Errioxa) senideen bisita eguna.

Goian ezkerretik eskuinera: Estrella Arruabarrena, Antonia Ansorregi, Mª Carmen Oianguren, Kepa Lizardi (aita), Miren Agirregomezkorta, Esteban Sanchez, Julia Asumendi, Eba Sustaeta, Concha Campos, Benita Garcia, Asun Aizpurua, Germana Agirrebengoa, Nati Arreitunandia, Itziar Elezgarai, Yolanda Sustaeta.

Erdian ezkerretik eskuinera: Kepa Lizardi (semea), Juan Ulazia, Iñigo Ulazia, Anabel Sanchez, Kepa Galparsoro, Nerea Agirregomezkorta, Jose Angel Lizardi, Imanol Goenaga.

Behean ezkerretik eskuinera: Josu Ulazia, Bittor Ruiz, Luzio Uranga, Eugenio Sustaeta, Domeka Arruabarrena, Juan Mari Sanchez, Joxan Sanchez, Migelito Eizagirre, Iñaki Agirregomezkorta "Tolon", Iñaki Lezertua, Luken Goenaga, Sabin Elezgarai, Juan Mari Galparsoro.

Jose Angel Lizardik lagatako argazkixa

ANSORREGI

Oinetakoak

Erdiko kale, 9 - 943 60 33 42

Joseba Iñaki Eleizgarai

masajista eta osteopatía

Tel: 630 788 059 - Konte kalea 22, Mutriku

ZAINTZAKO BOTIKAK**AZAROA: Gaueko 10ak arte**

18tik 21era Apraiz
 22tik 24ra Otxagabia
 25etik 28ra Zalduegi
 29 eta 30 Burgoa
 (zapatu goizian Apraiz)

**Gaueko 10etatik
 aurrera
 ELGOIBARREN**
 ikus 4. orrialdea

ABENDUA: Gaueko 10ak arte

1 Burgoa
 2tik 5era Otxagabia
 6tik 8ra Apraiz
 9tik 12ra Burgoa
 13tik 15era Zalduegi
 (zapatu goizian Otxagabia)
 16tik 19ra Apraiz
 20tik 22ra Otxagabia
 (zapatu goizian Otxagabia)
 23tik 26ra Zalduegi
 27tik 29ra Burgoa
 (zapatu goizian Apraiz)
 30 eta 31 Otxagabia

MENDI IRTEERAK

**ABENDUAK
 15
 ONDARRUN**

**1970ean JAIOTAKOen
 KINTO BAZKARIA**

Izena emateko azken eguna
 abenduak 16a. Elena, Juana Mari
 edo Xoxuari deitu.

**“MUTRIKU
 TXAPARROTAN”
 ARGAZKI ERAKUSKETA
 MUTRIKUKO BATZOKIAN**

Inhar Mutiozabal
 argazkilari zarauztar
 eta Mutrikuko bizilagunak
 osaturiko erakusketa
 Mutrikuko paisaia,
 itsas detaileak eta
 kostako leku ezberdinetan
 ateratako argazki artistikoekin.

Poliki poliki, erakusketa herriko
 beste taberna batzuetara ere
 zabalduz joango da.
 Beraz, erne eta gozatu!

**XXIX. OKELAR ANAIK
 BERTSO-PAPER SARIKETA**

MAILAK

Gazteak: 16 urtera arte
 Helduak: 17 urtetik aurrera

LANAK

Neurria, doinua eta gaia libreak izango dira.
 Gazteak: gutxienez 2 bertso edo 4 koplak
 Helduak: gutxienez 6 bertso

SARIAK

Gazteak: 1. saria: txapela + 60 € + oparia
 Mutrikuar onenaren 1. saria: 30 € + oparia
 Mutrikuar onenaren 2. saria: oparia
 Helduak: 1. saria: txapela + 300 €
 2. saria: 150 €

Mutrikuar onenaren saria: 2 lagunentzako afaria San
 Juan jatetxean.

BALDINTZAK

- Bertsoak jatorrizkoak, argitaratu gabeak eta inon saritu gabeak izango dira.
- Lanak ezizenez sinatuko dira.
- Bertsoekin batera, ezizena agerian duen gutunazalaren barruan bidaliko dira egilearen izenordea, izena, helbidea, adina eta telefonoa.
- Bertso bakoitzari bere ordena zenbakia jarriko zaio. Doinua ere zehaztea komeni da.
- Posta elektronikoz bidali nahi duenak bi artxibo bidaliko ditu doc (WORD) edo odt (WRITER) formatuan. Artxibo batean bertso sorta eta ezizena idatziko ditu eta bestean bere datu pertsonalak: ezizena, izena, helbidea, adina eta telefonoa.

HELBIDEA

Posta elektronikoz: mutrikube@gmail.com edo
 OKELAR anaiak bertsopaper lehiaketa
 Mutrikuko Bertso Eskola
 Luardo Etxea (Barrenkalea, z/g)
 20830 Mutriku (Gipuzkoa / EUSKAL HERRIA)

EPEA

Abenduaren 2a baino lehen bidali behar dira lanak.

**oparitu zaitez,
APAINdu zaitez**

ANTZERKINZ

BLAI 2013

Azaroak 22, barixakua

10:00 Ikastetxeentzako emanaldi berezia
Zabiel Kultur Etxean. Akelarre Antzerki Taldea

23:00 Kafe antzerkia: -Hitz eginaz konpondu
-Sekretuak bistan

Txalaparta, Zubiaran eta Subeltz tabernetan
Goizeko Izarra Antzerki taldea

Azaroak 24, domeka

19:00 Koldarrak antzerki taldea
Izan bedi emakumea

Azaroak 29, barixakua

22:00 Akelarre Antzerki Taldea
-Artista famili bat
-Krisian gaude!

Azaroak 23, zapatua

18:00 Akelarre Antzerki Taldea
-Aukezpena

-Eta zuk, zer duzu?
-Futbola San Apapucio herrira iritsi da
-Museoan lapurketa

Azaroak 30, zapatua

18:00 Oihan Koloretsua
Umeentzako ikuskizuna

Abenduak 1, domeka

19:00 Goizeko Izarra Antzerki taldea
11 galdera